

Les converses fixades

Totes les converses filològiques de Pompeu Fabra en un sol volum

DAVID PALOMA dpaloma@presencia.cat

Jordi Mir i Joan Solà, els directors de l'obra completa de Pompeu Fabra, encapçalan aquest volum –el primer que apareix després de la mort de Solà– dient que «les *Converses filològiques* són un dels conjunts científicament i socialment més perfectes i més influents de Fabra». Les *Converses* són pròpiament 840 articles de Fabra que el diari *La Publicitat* va publicar entre els anys 1919 i 1928. Aquestes converses apareixen ordenades cronològicament i formen el cos principal del volum. Ara bé: aquest setè volum recull 75 articles més, de caràcter miscelani, alguns dels quals són anteriors i d'altres són posteriors a les *Converses filològiques*. Són textos apareguts en publicacions com *El Poble Català* (1913), *Mirador* (1930) o *La Humanitat* (1945-1947), i també s'hi han afegit les esmenes de Fabra a quatre ponències del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (publicades el 1908). La fixació definitiva de totes les *Converses* es troba, doncs, en un sol volum, per primera vegada, amb uns índexs exclusius i independents, a banda de l'índex general. Antoni Tobella, l'autor, ha fet una feina utilíssima: un índex de mots que recull tots els mots a què Fabra fa referència explícita a totes les converses; un índex de conceptes gramaticals, estilístics o sociolingüístics, i un índex de noms propis. Joan A. Argenter i Joaquim Rafel introdueixen el volum amb dos estudis d'un mestratge de primer ordre. El primer analitza la significació i el contingut de les *Converses* en el context de codificació del català literari. Rafel se centra en el contingut i els criteris d'edició. Josep Murgades i Maria Toldrà s'han encarregat de «restituir al text la carnalitat del context històric en què aquell va gestar-se» amb anotacions diverses.

«POMPEU FABRA. OBRES COMPLETES. VOLUM 7»

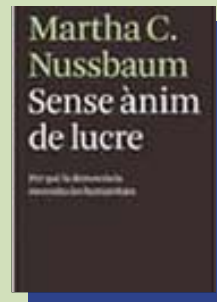
Autors: JORDI MIR I JOAN SOLÀ (dir.)
Editorial: ENCICLOPÈDIA CATALANA-PROA, EDICIONS 62, EDICIONS 3i4, EDITORIAL MOLL
Pàgines: 1.004
Preu: 45€

Humanisme i societat

La filòsofa novaiorquesa Martha C. Nussbaum ens ofereix una reflexió sobre l'educació

MELCIOR COMES mcomes@presencia.cat

Entre la intel·lectualitat d'esqueres, als Estats Units, Martha C. Nussbaum ocupa un lloc preeminent. El seu nom és un dels més representatius d'una crítica a la cultura que no cau en els deliris perdonavides dels intel·lectuals més progressistes, i així són cèlebres les lúcides trifulgues que va mantenir amb Allan Bloom, un altre savi nord-americà però de la branca conservadora, que després va ser convertit en personatge en la gran novel·la *Ravelstein*, de Saul Bellow. Nussbaum ha treballat al costat de l'economista indi Amartya Sen en temes educatius, morals i de desenvolupament, i ha arribat a popularitzar el concepte «capacitats», que tant d'èxit ha tingut també en la retòrica educativa. De Nussbaum no en teníem cap obra traduïda al català, i ara l'editorial Arcàdia ens dóna aquest llibre sobre l'educació i la democràcia, sobre l'estat d'aquest tema primordial, del qual depèn (pel que també adverteix Jordi Llovet en el seu *Adéu a la universitat*) el futur de les nostres societats. El que apunta Nussbaum potser ja és un tòpic, almenys ja havia estat denunciat des de feia temps: l'escassa capacitat crítica d'una classe professional sorgida de les universitats amb nul·la predisposició per fer res més que no sigui guanyar diners en disciplines tècniques. La crítica, el raonament ponderat, l'argumentació a partir d'idees assumides i sempre en procés de refer-se, tot això hauria de fonamentar una ciutadania de qualitat, amb capacitat per enfortir la democràcia en el dissens i la llibertat de criteri i de consciència. El contrari només és barbàrie, o ànim de lucre eixelebrat. Potser tot el que apunta és excessiu: però està ben argumentat i val la pena de tenir-ho en compte.

«SENSE ÀNIM DE LUCRE»

Autora: MARTHA NUSSBAUM
Traducció: D. UDINA
Editorial: ARCÀDIA
Pàgines: 193
Preu: 19,50 €

Una reflexió sobre la necessitat dels estudis d'humanitats per a la societat.

NOVETATS

«GIRANTO»

Autors: DIVERSOS
Editorial: PROA
Pàgines: 200 / Preu: 17,50 €

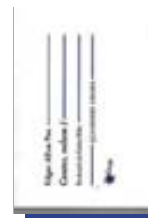
A Giranto, un prat de l'Alt Pallars, però també a la Borda d'Aspà, a l'Enraïador d'Aidi i tants altres llocs dels Pirineus, la repressió franquista va castigar amb crueltat la població civil. Les narracions d'aquest llibre recuperen la memòria sepultada a les fosses, les batalles dels maquis, la injustícia perpètua de les guerres... i la llum de l'amor com a l'única arma capaç d'obrir un camí.

«L'ÚLTIMA PARAULA»

Autor: TONI CUCARELLA
Editorial: NARRATIVES 3 i 4
Pàgines: 156 / Preu: 12 €

Hores després que Arias Navarro ha fet pública la mort del dictador Francisco Franco, Pasqual Sentís, petit terratinent i devot franquista, creu trobar-se també a les portes de la mort. Convençut d'haver menat una vida fracassada, vol complir un últim desig abans de morir: presenciar el seu enterrament. Reedicció de la novel·la guanyadora *ex aequo* del premi Ciutat de Badalona 1998.

«CONTES, VOLUM I»

Autor: EDGAR ALLAN POE
Traducció: CARLES RIBA
Editorial: QUADERNS CREMA
Pàgines: 120 / Preu: 7 €

Edgar Allan Poe (Boston, 1809-Baltimore, 1849) és, com deia Carles Riba el 1918, un fill de romàntics però, indiscutiblement, també un clàssic. Avui, en l'àmbit català, és igualment indiscutible que les versions ribianes de Poe han esdevingut, al seu torn, un clàssic. La reedicció d'aquest primer volum de aplega *Els assassinats del carrer de la Morgue* i *El misteri de Maria Roget*.